

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2022. január 27.*

„Előzetes döntéshozatal – Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) – 1305/2013/EU rendelet – Vidékfejlesztési támogatás – A 30. cikk (6) bekezdésének a) pontja – Natura 2000 kifizetések – Mezőgazdasági és erdőterületekből származó bevételek kiesés miatt járó kártalanítás – Tőzeglápok – Tőzegáfonya-ültetvények telepítésének tilalma – A kompenzációs kártalanítás hiánya – Az Európai Unió Alapjogi Chartája – 17. cikk – A tulajdonhoz való jog”

A C-234/20. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Augstākā tiesa (Senāts) (legfelsőbb bíróság, Lettország) a Bírósághoz 2020. június 4-én érkezett, 2020. június 3-i határozatával terjesztett elő

a „Sātiņi-S” SIA

által indított,

a **Lauku atbalsta dienests**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: A. Prechal, a második tanács elnöke, a harmadik tanács elnökeként eljárva, J. Passer (előadó), F. Biltgen, L. S. Rossi és N. Wahl bírák,

főtanácsnok: A. Rantos,

hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2021. június 3-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a „Sātiņi-S” SIA képviselőjében A. Grigorjevs,
- a lett kormány képviselőjében kezdetben: K. Pommere, V. Soņeca, V. Kalniņa és E. Bārdiņš, később: K. Pommere és E. Bārdiņš, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: lett.

- Írország képviselőjében M. Browne, J. Quaney, M. Lane és A. Joyce, meghatalmazotti minőségben, segítők: S. Kingston SC és G. Gilmore BL,
- az Európai Bizottság képviselőjében kezdetben: C. Hermes, M. Kaduczak és I. Naglis, később: C. Hermes és M. Kaduczak, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2021. szeptember 9-i tárgyaláson történt meghallgatását követően, meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról és az 1698/2005/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1305/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 347., 487. o.; helyesbítés: HL 2016. L 130., 1. o.) 30. cikke (1) bekezdésének és (6) bekezdése a) pontjának, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 17. cikkének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a „SātiŇi-S” SIA és a Lauku atbalsta dienests (vidékfejlesztési szolgálat, Lettország) között a tőzegáfonya-ültetvények Natura 2000 hálózatba tartozó tőzeglápokon való telepítésének tilalma miatti Natura 2000 kompenzációs kifizetések SātiŇi-S számára való nyújtásának e szolgálat általi megtagadása tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

Az élőhelyvédelmi irányelv

- 3 A természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv (HL 1992. L 206., 7. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 102. o.; a továbbiakban: élőhelyvédelmi irányelv) 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdése a következőket írja elő:

„A különleges természetmegőrzési területek egységes európai ökológiai hálózatát Natura 2000 néven hozzák létre. Az I. mellékletben felsorolt természetes élőhelytípusokat magában foglaló, továbbá a II. mellékletben felsorolt fajok élőhelyéül szolgáló természeti területekből álló hálózat célja, hogy biztosítsa az érintett természetes élőhelytípusok, valamint az érintett fajok élőhelyeinek kedvező védeltségi állapotának fenntartását vagy adott esetben helyreállítását természetes kiterjedésükön, illetve elterjedési területükön belül.”

- 4 Ezen irányelv 6. cikkének (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket a különleges természetvédelmi területeken [helyesen: különleges természetmegőrzési területeken] található olyan természetes élőhelytípusok és olyan fajok élőhelyei károsodásának és megzavarásának megakadályozására [helyesen: a természetes élőhelytípusok és fajok élőhelyei károsodásának, valamint olyan fajok megzavarásának

megakadályozására], amelyek céljára az egyes területeket kijelölték, amennyiben a zavarás mértéke ezen irányelv céljaira tekintettel jelentős hatással lehet.”

Az 1305/2013 rendelet

5 Az 1305/2013 rendelet (9) és (24) preambulumbekzdése a következket mondja ki:

„(9) A vidékfejlesztési programokban meg kell határozni a hatályuk alá tartozó terület szükségleteit, és fel kell vázolni bennük egy következetes stratégiát, amelyen keresztül e szükségletek az [európai] uniós vidékfejlesztési prioritások figyelembevételével kielégíthetők. A stratégiának konkrét célok meghatározásán kell alapulnia. Meg kell állapítani az azonosított szükségletek, a meghatározott célok és az ezek teljesítéséhez kiválasztott intézkedések közötti kapcsolatokat. A vidékfejlesztési programoknak tartalmazniuk kell továbbá az e rendeletben foglalt követelményeknek való megfelelésük értékeléséhez szükséges valamennyi információt.

[...]

(24) A Natura 2000 területek hatékony kezeléséhez való hozzájárulás céljából továbbra is támogatást kell nyújtani a mezőgazdasági termelők és az erdőgazdálkodók részére annak érdekében, hogy az érintett területeken ellensúlyozni tudják [a vadon élő madarak védelméről szóló, 2009. november 30-i 2009/147/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2010. L 20., 7. o.)] és [az élőhelyvédelmi irányelv] végrehajtásából eredő különös hátrányokat. Támogatást kell biztosítani továbbá a mezőgazdasági termelőknek, hogy ellensúlyozni tudják [a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2000. október 23-i 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2000. L 327., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 5. kötet, 275. o.)] végrehajtása nyomán a vízgyűjtő területeken jelentkező hátrányokat. A támogatást olyan, a vidékfejlesztési programban ismertetett konkrét követelményekhez kell kapcsolni, amelyek túlmutatnak a vonatkozó kötelező előírásokon és követelményeken. A tagállamoknak arról is gondoskodniuk kell, hogy a mezőgazdasági termelők számára teljesített kifizetések ne vezessenek az e rendelet és [a közös agrárpolitika keretébe tartozó támogatási rendszerek alapján a mezőgazdasági termelők részére nyújtott közvetlen kifizetésekre vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint a 637/2008/EK és a 73/2009/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1307/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 347., 608. o.; helyesbítés: HL 2016. L 130., 8. o.)] szerinti kettős finanszírozáshoz. Ezenkívül a tagállamoknak vidékfejlesztési programjaik kialakításakor figyelembe kell venniük a Natura 2000 területek sajátos szükségleteit.”

6 E rendelet „Fogalommeghatározások” című 2. cikkének (1) és (2) bekezdése a következket írja elő:

„(1) [...]

Ezen túlmenően az alábbi fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:

[...]

c) »intézkedés«: egy vagy több uniós vidékfejlesztési prioritás végrehajtásához hozzájáruló műveletek sorozata;

[...]

- f) »mezőgazdasági terület«: a szántóterületek, az állandó gyepterület, az állandó legelő vagy az állandó kultúrák által elfoglalt terület az [1307/2013] rendelet 4. cikkében meghatározottak szerint;

[...]

- r) »erdő«: több mint fél hektárra kiterjedő, 5 méternél magasabb fákkal és 10%-ot meghaladó lombkorona-fedettséggel, illetve e küszöbértékeket in situ elérni képes fákkal borított terület, és nem terjed ki az elsődlegesen mezőgazdasági vagy városi hasznosítású földterületekre, figyelemmel a 2. bekezdésre is.

(2) Egy tagállam vagy régió dönthet úgy is, hogy az (1) bekezdés (r) pontjában szereplő más, a meglévő nemzeti jogszabályain vagy nyilvántartási rendszerén alapuló fogalommeghatározást alkalmaz az erdők vonatkozásában. Ez esetben e tagállamoknak vagy régióknak az ilyen fogalommeghatározást bele kell foglalniuk a vidékfejlesztési programjukba.”

- 7 Az említett rendelet „Vidékfejlesztési programok” című 6. cikke az (1) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„Az EMVA a tagállamokban vidékfejlesztési programokon keresztül működik. Az említett programok a III. címben meghatározott intézkedéseken keresztül hajtják végre az uniós vidékfejlesztési prioritások megvalósítására irányuló stratégiát. Az EMVA a vidékfejlesztés célkitűzéseinek uniós prioritásokon keresztül történő megvalósítását támogatja.”

- 8 Ugyanezen rendeletnek „A vidékfejlesztési programok jóváhagyása” című 10. cikke értelmében:

„(1) A tagállamok minden egyes vidékfejlesztési programra vonatkozóan a 8. cikkben említett információkat tartalmazó javaslatot nyújtanak be [az Európai] Bizottságnak.

(2) A Bizottság az egyes vidékfejlesztési programokat végrehajtási jogi aktus útján hagyja jóvá.”

- 9 Ugyanezen rendeletnek a „Natura 2000 kifizetések és a [2000/60 irányelvhez] kapcsolódó kifizetések” című 30. cikke a következőket írja elő:

„(1) Ezen intézkedés keretében a támogatások évente, a mezőgazdasági terület vagy az erdőterület után hektáronként ítéltetők oda a kedvezményezettek számára az érintett területeken [az élőhelyvédelmi] irányelv, a [2009/147] irányelv és a [2000/60 irányelv] végrehajtásával összefüggő hátrányok következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel ellentételezése céljából.

Az ezen intézkedés szerinti támogatás kiszámításakor a tagállamok az [1307/2013] rendelet 43. cikkében említett gyakorlatok kettős finanszírozásának kizárása érdekében a szükséges összeget levonják.

[...]

(6) A kifizetések a következő területek számára folyósíthatók:

a) [az élőhelyvédelmi] és a [2009/147] irányelv szerint kijelölt Natura 2000 mezőgazdasági és erdőterületek;

[...]

Az 1307/2013 rendelet

- 10 Az 1307/2013 rendelet „Fogalommeghatározások és kapcsolódó rendelkezések” című 4. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„E rendelet alkalmazásában:

[...]

h) »állandó gyepterület és állandó legelő« (a továbbiakban együttesen: állandó gyepterület): gyepterület vagy egyéb egynyári takarmánynövény természetes (vetés nélküli) vagy művelés útján (vetéssel) történő termesztésére használt, a mezőgazdasági üzem vetésforgójában öt vagy ötnél több évig nem szereplő földterület, amely tartalmazhat egyéb olyan, legeltetés céljára alkalmas fajokat, mint cserjék és/vagy fák, feltéve hogy a gyepterület és az egyéb egynyári takarmánynövények túlsúlyban maradnak, illetve amennyiben a tagállamok így határoznak, olyan földterület, amely legeltetés céljára alkalmas, és a honos helyi gyakorlatok részét képezi, és amelyen a gyepterület és az egyéb egynyári takarmánynövények a legeltetési területeken hagyományosan nincsenek túlsúlyban;

[...]

- 11 E rendelet „Állandó gyepterület” című 45. cikke az (1) bekezdésének első albekezdésében a következőket írja elő:

„A tagállamok kijelölik azokat az állandó gyepterületeket, amelyek [az élőhelyvédelmi] irányelv vagy a [2009/147] irányelv hatálya alá tartozó területeken, ideértve az e területeken található tűzveszélyes és vizes élőhelyeket is, környezeti szempontból érzékenynek számítanak, és amelyek szigorú védelmet igényelnek annak érdekében, hogy ezen irányelvek célkitűzései teljesíthetők legyenek.”

A 808/2014/EU végrehajtási rendelet

- 12 Az 1305/2013 rendelet alkalmazási szabályainak megállapításáról szóló, 2014. július 17-i 808/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet (HL 2014. L 227., 18. o.) „A többletköltségekre és az elmaradt bevételre vonatkozó általános feltevések” című 10. cikkének szövege a következő:

„(1) A többletköltségekre és az elmaradt bevételre vonatkozó általános feltevések alapján a tagállamok rögzíthetik az [1305/2013] rendelet 28–31., 33. és 34. cikke szerinti intézkedések vagy művelettípusok tekintetében történő kifizetések összegét.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy az (1) bekezdésben említett számítások és a kapcsolódó támogatások:

- a) kizárólag ellenőrizhető elemeket tartalmazzanak;
- b) megfelelő szakértelemmel kiszámított számadatokon alapuljanak;
- c) egyértelműen megjelöljék a felhasznált számadatok forrását;
- d) a regionális vagy a helyi feltételek és a tényleges földhasználat figyelembevétele érdekében adott esetben differenciáltak legyenek;
- e) ne tartalmazzanak beruházási költségekhez kapcsolódó elemeket.”

- 13 E végrehajtási rendelet I. melléklete 1. része „A vidékfejlesztési programok tartalmának ismertetése” címet viseli. Ezen 1. résznek „A kiválasztott intézkedések ismertetése” című 8. pontja a következőképpen szól:

„[...]

(2) Az egyes intézkedések ismertetése, ideértve a következőket:

[...]

e) az egyes intézkedések és/vagy művelettípusok leírása a következők szerint:

[...]

11. Natura 2000 kifizetések és a [2000/60 irányelvhez] kapcsolódó kifizetések (az [1305/2013] rendelet 30. cikke)

[...]

- azon korlátozások/hátrányok megnevezése, amelyek alapján támogatás adható, valamint a kötelező gyakorlatok megnevezése;
- azon módszertan, valamint azon agronómiai feltevések ismertetése – beleértve az [1305/2013] rendelet 30. cikkének (3) bekezdésében ([az élőhelyvédelmi] és a [2009/147] irányelvre vonatkozóan) és az említett rendelet 30. cikkének (4) bekezdésében (a [2000/60 irányelvre] vonatkozóan) említett minimumkövetelmények ismertetését –, amelyeket az érintett területeken [az élőhelyvédelmi] irányelv, a [2009/147] irányelv és a [2000/60 irányelv] végrehajtásával összefüggő hátrányok következtében felmerülő többletköltségeket és elmaradt bevételt igazoló számításoknál támpontként alkalmaznak; a kettős finanszírozás elkerülése érdekében az említett módszertannak adott esetben figyelembe kell vennie az éghajlat és a környezet védelme szempontjából kedvező mezőgazdasági gyakorlatok számára az [1307/2013] rendeletnek megfelelően nyújtott finanszírozást.

[...]”

- 14 Az említett végrehajtási rendelet I. mellékletének 5. része az intézkedések és alintézkedések kódjaira vonatkozik. E rész az 1305/2013 rendelet 30. cikke alapján a 12. kód alatt a „Natura 2000 kifizetések és a [2000/60 irányelvhez] kapcsolódó kifizetések” címet viselő intézkedést ír elő. Ez az intézkedés a 12.1., a 12.2. és a 12.3. kódszám alatt „A Natura 2000 mezőgazdasági területek tekintetében biztosított kompenzációs kifizetések”, a „A Natura 2000 erdőterületek tekintetében biztosított kompenzációs kifizetések”, illetve „A vízgyűjtő-gazdálkodási tervekbe felvett mezőgazdasági területek tekintetében biztosított kompenzációs kifizetések” elnevezésű három alintézkedést tartalmazza.

A lett jog

- 15 A 2007. augusztus 21-i Ministru kabineta noteikumi Nr. 562 „Noteikumi par zemes lietošanas veidu klasifikācijas kārtību un to noteikšanas kritērijiem” (a földhasználati besorolás részletes szabályaira és a földhasználati típusok meghatározására vonatkozó kritériumokról szóló 562. sz. minisztertanácsi rendelet, *Latvijas Vēstnesis*, 2007, 137. sz.) melléklete tartalmazza a földhasználati besorolást.
- 16 A 2010. március 16-i Ministru kabineta noteikumu Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (a különleges természetmegőrzési területek védelmére és használatára vonatkozó általános rendelkezésekről szóló 264. sz. minisztertanácsi rendelet, *Latvijas Vēstnesis*, 2010, 58. sz.) a különleges természetmegőrzési területek védelmére és használatára vonatkozó általános szabályokat állapítja meg.
- 17 E rendeletnek a „Védett természeti területek” című 5. fejezetében található 16. pontja a következőképpen rendelkezik:

„A természetvédelmi területeken tilos:

[...]

16.12. tőzegáfonya-ültetvények telepítése tőzeglápos területen;

[...]”

- 18 A 2015. április 7-i Ministru kabineta noteikumi Nr. 171 „Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides, klimata un lauku ainavas uzlabošanai 2014.–2020. gada plānošanas periodā” (a 2014 és 2020 közötti programozási időszak alatt a környezet, az éghajlat és a vidéki környezet javítását célzó nemzeti és európai uniós támogatások nyújtásáról, kezeléséről és felülvizsgálatáról szóló 171. sz. minisztertanácsi rendelet, *Latvijas Vēstnesis*, 2015, 76. sz.) 56–58. pontja a következőképpen szól:

„56. Ezen intézkedés keretében azon erdőterület pályázhat támogatásra (a tőzeglápok kivételével):

56.1. amely [a Natura 2000 területek] felsorolása között szerepel az 1305/2013 rendelet 30. cikke (6) bekezdése a) pontjának megfelelően [...]

[...]

58. A támogatás akkor nyújtható, ha a támogatásra bejelentett, elfogadható terület legalább 1 ha, legalább 0,1 ha mező alkotja és az egyik mezőn valamely korlátozásnak alávetett minimális terület legalább 0,1 ha, valamint ha a hivatkozott mezők a térképen beazonosíthatók, a vidékfejlesztési szolgálat elektronikus pályázati rendszerébe tartoznak, és a különleges természetmegőrzési területek védelmére és használatára, és a fajok, illetve biotópok védelmére vonatkozó szabályozás értelmében a folyó év március 1-jétől e mezők tekintetében a gazdasági tevékenységre bármelyik alábbi korlátozás alkalmazható:

58.1. fakitermelési tilalom;

58.2. elsődleges kitermelési és gyérítési tilalom;

58.3. elsődleges kitermelési tilalom;

58.4. tarvágási tilalom.”

- 19 A Bizottság által az 1305/2013 rendelet 10. cikkének (2) bekezdése alapján jóváhagyott Latvijas lauku attīstības programma 2014.-2020.gadam (a 2014 és 2020 közötti időszakra szóló lett vidékfejlesztési program, a továbbiakban: 2014–2020 vidékfejlesztési program) alapján a támogatás akkor fizethető ki, ha a Natura 2000 hálózat területein, vagy az erdőterületeken belül elhelyezkedő kisebb zárt területen (a tőzeglápokat kivéve) korlátozzák a fakitermelési tevékenységet.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 20 2002 folyamán a Sātiņi-S 7,7 ha tőzeglápos területet vásárolt természetvédelmi területen és a Natura 2000 európai jelentőségű természetmegőrzési területen Lettorszában.
- 21 2017. február 2-án a Sātiņi-S a vidékfejlesztési szolgálatához benyújtott kérelmében kártalanítást kért a 2015-ös és 2016-os évekre vonatkozóan, figyelemmel a tőzegáfonya-ültetvények e tőzeglápokon való telepítésének tilalmára. A 2017. február 28-i határozatával e szolgálat elutasította e kérelmet azzal az indokkal, hogy az alkalmazandó nemzeti szabályozás nem rendelkezik ilyen kártalanításról.
- 22 A Sātiņi-S keresetet nyújtott be e határozattal szemben az Administratīvā apgabaltiesāhoz (regionális közigazgatási bíróság, Lettország), amely a 2018. március 26-i ítéletével elutasította e keresetet.
- 23 A Sātiņi-S ezen ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett a kérdést előterjesztő bíróság, az Augstākā tiesa (Senāts) (legfelsőbb bíróság, Lettország) elé, amely úgy véli, hogy az e felülvizsgálati kérelemről való határozathozatal érdekében az 1305/2013 rendelet 30. cikkének értelmezésére van szükség.

24 E körülmények között az Augstākā tiesa (Senāts) (legfelsőbb bíróság, Lettország) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

- „1) Úgy kell-e értelmezni az [1305/2013 rendelet] 30. cikke (6) bekezdésének a) pontját, hogy a tőzeglápos területek teljesen ki vannak zárva a Natura 2000 alapján történő kifizetések hatálya alól?
- 2) Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén, a tőzeglápos területek a mezőgazdasági területek vagy erdőterületek közé tartoznak-e?
- 3) Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén, úgy kell-e értelmezni az 1305/2013 rendelet 30. cikkét, hogy valamely tagállam a tőzeglápos területeket teljes mértékben kizárhatja a Natura 2000 kifizetésekből, valamint hogy az ilyen nemzeti rendelkezések összeegyeztethetők a szóban forgó kifizetéseknek az 1305/2013 rendeletben foglalt kompenzációs céljával?
- 4) Úgy kell-e értelmezni az 1305/2013 rendelet 30. cikkét, hogy valamely tagállam korlátozhatja a Natura 2000 hálózat területe vonatkozásában nyújtható támogatások kifizetéseit oly módon, hogy kizárólag egy adott gazdasági tevékenységre vonatkozó korlátozás – például az erdőterületeken csak a fakitermelés – vonatkozásában állapít meg támogatást?
- 5) Úgy kell-e értelmezni [a Charta] 17. cikkével összefüggésben az 1305/2013 rendelet 30. cikkének (1) bekezdését, hogy valamely személy új gazdasági tevékenységre irányuló terveire hivatkozással jogosult a Natura 2000 kifizetésekre, ha a tulajdonszerzéskor már tudomása volt az e tulajdonra vonatkozó korlátozásokról?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első és a második kérdésről

- 25 Első két kérdésével – amelyeket együttesen célszerű vizsgálni – a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az 1305/2013 rendelet 30. cikke (6) bekezdésének a) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy a tőzeglápok teljes egészükben ki vannak zárva a Natura 2000 alapján járó kifizetések hatálya alól, és hogy nemleges válasz esetén e tőzeglápok az e rendelkezés értelmében vett „mezőgazdasági területek” vagy „erdőterületek” közé tartoznak-e.
- 26 E kérdések megválaszolása érdekében pontosítani kell, hogy az 1305/2013 rendelet 30. cikke többek között a Natura 2000 kifizetéseket szabályozza. E rendelkezés (1) bekezdése értelmében az érintett területeken a kedvezményezettek számára az élőhelyvédelmi irányelv, a 2009/147 irányelv (a továbbiakban: madárvédelmi irányelv) és a 2000/60 irányelv (víz-keretirányelv) végrehajtásából eredő hátrányok következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel ellentételezése céljából a mezőgazdasági terület vagy az erdőterület után hektáronként évente támogatást nyújtanak. Az említett rendelkezés a (6) bekezdésének a) pontjában pontosítja, hogy a szóban forgó támogatásra vonatkozó kifizetésekre az élőhelyvédelmi és a madárvédelmi irányelv szerint kijelölt Natura 2000 mezőgazdasági és erdőterületek jogosultak.

- 27 Ily módon az 1305/2013 rendelet 30. cikkének (1) bekezdésében említett Natura 2000 kifizetésekre lehetnek jogosultak azok a mezőgazdasági és erdőterületek, amelyek bár az élőhelyvédelmi és a madárvédelmi irányelv szerint kijelölt Natura 2000 területeken találhatók, a „mezőgazdasági terület” vagy az „erdő” 1305/2013 rendelet értelmében vett fogalma alá tartoznak.
- 28 Ennek pontosítását követően rá kell mutatni arra, hogy az 1305/2013 rendelet nem említi a „tőzeglápok” vagy a „tőzeglápos területek” fogalmát, és még kevésbé határozza meg azokat. A kérdést előterjesztő bíróság szintén nem pontosítja, hogy mit kell érteni az alapügyben szóban forgó nemzeti jogszabály értelmében vett „tőzeglápok” vagy „tőzeglápos területek” alatt. E körülmények között ezért meg kell állapítani, hogy a főtanácsnok indítványának 33. pontjában foglaltakhoz hasonlóan a tőzegláp lényegében és a kifejezés általános értelme szerint olyan vizes élőhely, amelynek meghatározó eleme a „tőzeg”, azaz növényi eredetű szerves anyagban és szerves szénben gazdag talajféle.
- 29 Az „erdő” fogalmát az 1305/2013 rendelet 2. cikke (1) bekezdésének r) pontja úgy határozza meg, mint egy több mint fél hektárra kiterjedő, 5 méternél magasabb fákkal és 10%-ot meghaladó lombkorona-fedettséggel, illetve e küszöbértékeket in situ elérni képes fákkal borított terület, és nem terjed ki az elsődlegesen mezőgazdasági vagy városi hasznosítású földterületekre. Mindazonáltal e cikk (2) bekezdése előírja, hogy egy tagállam dönthet úgy is, hogy más, a meglévő nemzeti jogszabályain vagy nyilvántartási rendszerén alapuló fogalommeghatározást alkalmaz az erdők vonatkozásában, és ez esetben e fogalommeghatározást bele kell foglalnia a vidékfejlesztési programjába. Adott esetben a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy a jelen ügyben a Lett Köztársaság elfogadott-e ilyen fogalommeghatározást.
- 30 Amint arra a főtanácsnok az indítványának 35. pontjában rámutatott, nem zárható ki, hogy a jelenlévő növényzettől függően a tőzeglápot az 1305/2013 rendelet 2. cikke (1) bekezdésének r) pontja értelmében vett „erdők”, vagy adott esetben az érintett tagállam által e rendelet 2. cikke (2) bekezdésével összhangban elfogadott fogalommeghatározás alá tartozó „erdők” alkotják.
- 31 Ami a mezőgazdasági területeket illeti, az 1305/2013 rendelet a 2. cikke (1) bekezdésének f) pontjában akként határozza meg a „mezőgazdasági terület” fogalmát, mint „a szántóterületek, az állandó gyepterület, az állandó legelő vagy az állandó kultúrák által elfoglalt terület [az 1307/2013] rendelet 4. cikkében meghatározottak szerint”.
- 32 Márpedig, amint azt a főtanácsnok az indítványának 34. pontjában megjegyezte, az 1307/2013 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének h) pontjában szereplő „állandó gyepterület és állandó legelő” fogalommeghatározásából, valamint az ugyanezen rendelet 45. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében szereplő pontosításokból az következik, hogy a tőzeglápok vagy a tőzeglápos területek e fogalommeghatározás, és következésképpen a mezőgazdasági terület fogalommeghatározásának hatálya alá tartozhatnak.
- 33 Ennélfogva meg kell állapítani, hogy amennyiben az élőhelyvédelmi és a madárvédelmi irányelv alapján kijelölt Natura 2000 területeken található tőzeglápok vagy tőzeglápos területek az 1305/2013 rendelet értelmében vett „erdő” vagy „mezőgazdasági terület” fogalma, vagy adott esetben az említett rendelettel összhangban elfogadott nemzeti szabályozás hatálya alá tartoznak, e tőzeglápok és tőzeglápos területek az említett rendelet 30. cikke (6) bekezdésének a) pontja értelmében vett „Natura 2000 mezőgazdasági és erdőterületnek” tekinthetők, amelyekre következésképpen főszabály szerint az ugyanezen rendelet 30. cikkének (1) bekezdésében említett Natura 2000 kifizetések ítélték oda.

- 34 Annak eldöntése, hogy a Natura 2000 területen található olyan tőzeglápok, mint amelyek az alapügy tárgyát képezik, a konkrét összetételüktől függően adott esetben az „erdő” vagy a „mezőgazdasági terület” említett fogalma és így az 1305/2013 rendelet 30. cikke (6) bekezdésének a) pontja értelmében vett „Natura 2000 mezőgazdasági és erdőterületek” fogalma alá tartoznak-e, a nemzeti bíróságok hatáskörébe tartozó ténybeli értékelésnek minősül.
- 35 A fentiek összességére tekintettel az első két kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1305/2013 rendelet 30. cikke (6) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy az főszabály szerint nem zárja ki a Natura 2000 kifizetésekből a tőzeglápokat, amennyiben azok az élőhelyvédelmi és a madárvédelmi irányelv alapján kijelölt Natura 2000 területeken találhatók, és a „mezőgazdasági terület”, illetve az „erdő” említett rendelet 2. cikke (1) bekezdésének f), illetve r) pontja, vagy a 2. cikkének (2) bekezdése értelmében vett fogalma alá tartoznak, és ily módon a szóban forgó rendelet 30. cikke (6) bekezdésének a) pontja értelmében vett „Natura 2000 mezőgazdasági és erdőterületként” részesülhetnek az említett rendelet 30. cikkének (1) bekezdése szerinti kifizetéseken.

A harmadik és a negyedik kérdésről

- 36 Harmadik és negyedik kérdésével, amelyeket célszerű együttesen vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy az 1305/2013 rendelet 30. cikke lehetővé teszi-e a tagállamok számára, hogy a tőzeglápokat kizárják a Natura 2000 kifizetésekből, vagy hogy e területek vonatkozásában a támogatás nyújtását azokra a helyzetekre korlátozzák, amelyekben a „Natura 2000 területként” való kijelölésük azzal a hatással jár, hogy e területeken megakadályozza egy adott gazdasági tevékenység, többek között az erdészeti tevékenység folytatását.
- 37 Először is meg kell állapítani, hogy az első két kérdésre adott válaszból az következik, hogy a Natura 2000 területeken található „tőzeglápok”, illetve „tőzeglápos területek”, amelyek nem tartoznak a „mezőgazdasági terület”, illetve az „erdő” 1305/2013 rendelet 2. cikke (1) bekezdésének f), illetve r) pontja, vagy a 2. cikkének (2) bekezdése értelmében vett fogalommeghatározása alá, nem részesülhetnek az e rendelet 30. cikke alapján történő kifizetéseken.
- 38 E tekintetben ugyanakkor pontosítani kell, hogy az említett 2. cikk (2) bekezdése értelmében a tagállamok jogosultak az „erdő” fogalmát akként meghatározni, hogy annak hatásaként kizárják a tőzeglápokat vagy a tőzeglápos területeket a kifizetésekre való jogosultság alól, jöllehet az 1305/2013 rendelet 2. cikke (1) bekezdésének r) pontjában szereplő fogalommeghatározásnak megfelelő területekről van szó.
- 39 A lett kormány írásbeli észrevételeiből kitűnik, hogy a parcellák konkrét kategóriáit és meghatározó jellemzőit a földhasználati besorolás részletes szabályaira és a földhasználati típusok meghatározására vonatkozó kritériumokról szóló, 2017. augusztus 21-i 562. sz. minisztertanácsi rendelet határozza meg. E rendelet mellékletével összhangban a „mezőgazdasági földterületek”, az „erdők” és a „tőzeglápok” a hasznosításuk típusának megfelelően a földterületek három különböző kategóriáját alkotják. Mindezzel együtt a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy a jelen esetben a Lett Köztársaság az „erdő” fogalmát illetően az 1305/2013 rendelet 2. cikkének (2) bekezdése szerinti meghatározást fogadott-e el.
- 40 Másodszor emlékeztetni kell arra, hogy az 1305/2013 rendelet 30. cikke lehetővé teszi a tagállamok számára a Natura 2000 támogatások nyújtását, azonban nem kötelezi őket erre. A Natura 2000 kifizetések és a víz-keretirányelv szerinti kifizetések az e rendelet 2. cikke

(1) bekezdésének c) pontja értelmében vett vidékfejlesztési intézkedések egyikének minősülnek. Következésképpen e 30. cikk és az abban rögzített feltételek csupán az érintett tagállam azon vidékfejlesztési programjának végrehajtása keretében teljesített kifizetésekre alkalmazandók, amelyet az említett rendelet 10. cikkével összhangban a Bizottság jóváhagy. A tagállamok nem az összes, hanem kizárólag azon intézkedéseket kötelesek végrehajtani, amelyek – az EMVA-források szintjére is figyelemmel – megfelelnek a tagállam saját stratégiájának, illetve az uniós stratégiának. Ez az értelmezés összhangban áll az 1305/2013 rendelet (9) preambulumbekkezdésével, amely többek között a vidékfejlesztési célok teljesítésére irányuló intézkedések kiválasztásáról tesz említést. Következésképpen az 1305/2013 rendelet 30. cikkén alapuló kifizetés csupán egyike a tagállamokat a finanszírozás nyújtása tekintetében megillető választási lehetőségeknek.

- 41 Ezenkívül mindenekelőtt a 808/2014 végrehajtási rendelet I. melléklete 5. részének 12. intézkedése a tagállamokra bízta, hogy az 1305/2013 rendelet 30. cikke alapján válasszanak három alintézkedés, vagyis a Natura 2000 mezőgazdasági területek tekintetében biztosított kompenzációs kifizetések, a Natura 2000 erdőterületek tekintetében biztosított kompenzációs kifizetések, illetve a vízgyűjtő-gazdálkodási tervekbe felvett mezőgazdasági területek tekintetében biztosított kompenzációs kifizetések között. Ezt követően e végrehajtási rendelet I. melléklete 1. része 8. szakasza (2) bekezdése e) pontjának 11. pontja többek között arra kötelezi a tagállamokat, hogy nevezzék meg azokat a korlátozásokat vagy hátrányokat, amelyek alapján a vidékfejlesztési tervekben előírt kifizetések nyújthatók. Végül az említett végrehajtási rendelet 10. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a kifizetések összegét a többletköltségekre és az elmaradt bevételre vonatkozó általános feltevések alapján a tagállamok rögzíthetik.
- 42 Következésképpen az uniós jog főszabály szerint mérlegelési mozgásteret biztosít a tagállamoknak egyrészt az uniós jogban előírt intézkedések közül általuk végrehajtani kívánt intézkedések megválasztását, másrészt pedig azon korlátozások és hátrányok meghatározását illetően is, amelyek alapján a kifizetéseket odaítélik.
- 43 Kétségtelen, hogy bár a tagállamok által a vidékfejlesztési programjuk kidolgozásakor elfogadott korlátozások nem áthatják alá a Natura 2000 kifizetési rendszer kompenzációs szándékát (lásd ebben az értelemben: 2017. március 30-i Lingurár ítélet, C-315/16, EU:C:2017:244, 28. pont), ez nem változtat azon, hogy ezen államok dönthetnek arról, hogy konkrétan miként hajtják végre az 1305/2013 rendeletben rögzített célok teljesítésére irányuló intézkedéseket. Egyébiránt az említett államoknak e választás keretében tiszteletben kell tartaniuk az uniós jog általános elveit, különösen a hátrányos megkülönböztetés tilalmának és az arányosságnak az elvét (lásd ebben az értelemben az arányosság elvét illetően: 2017. március 30-i Lingurár ítélet, C-315/16, EU:C:2017:244, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat)
- 44 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, hogy a Bizottság által 2015. február 13-án jóváhagyott 2014–2020-as vidékfejlesztési programban a Lett Köztársaság a Natura 2000 kifizetések nyújtását az erdőterületekre korlátozta, kizárva az ott található tőzeglápokat. E program rendelkezéseit a 2014 és 2020 közötti programozási időszak alatt a környezet, az éghajlat és a vidéki környezet javítását célzó nemzeti és európai uniós támogatások nyújtásáról, kezeléséről és felülvizsgálatáról szóló, 2015. április 7-i 171. sz. minisztertanácsi rendelet is átveszi, amelynek 56. pontja megjelöli, hogy a támogatás az „erdőterület[ekre] [nyújtható], a tőzeglápok kivételével”.

- 45 Ebből egyrészt a jelen ítélet 41. pontjában említett három alintézkedés tekintetében az következik, hogy a Lett Köztársaság azok közül csupán a második, „A Natura 2000 erdőterületek tekintetében biztosított kompenzációs kifizetések” című intézkedést választotta, így tehát kizárta a kialakított támogatási rendszerből az ezen utóbbi rendelet 30. cikke (6) bekezdésének a) pontja értelmében vett „Natura 2000 mezőgazdasági területeket”, és következésképpen azokat a tőzeglápok, amelyek adott esetben az említett területek fogalommeghatározása alá tartoznak. A Lett Köztársaság tehát így módon választott az 1305/2013 rendelet és a 808/2014 végrehajtási rendelet alapján rendelkezésére álló három alintézkedés közül.
- 46 Ami másrészt azon korlátozásokat vagy hátrányokat illeti, amelyek alapján az 1305/2013 rendelet 30. cikke (6) bekezdésének a) pontja értelmében vett „Natura 2000 erdőterületek” tekintetében ilyen kifizetések nyújthatók, e tagállam ismertette e korlátozásokat és hátrányokat, és meghatározta ezen ellentételezéseknek az érintett földterületek után – a tőzeglápok kivételével – hektáronként járó összegét.
- 47 Következésképpen a jelek szerint megfelel az 1305/2013 rendelet feltételeinek az, ha valamely tagállam az ilyen területekre vonatkozó kifizetések folyósítását azokra a helyzetekre korlátozza, amelyekben e területek „Natura 2000 területként” való kijelölése korlátozza egy adott gazdasági tevékenység, többek között az erdészeti tevékenység gyakorlását.
- 48 A fenti megfontolásokból következik, hogy a harmadik és a negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1305/2013 rendelet 30. cikke (6) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy az lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy kizárják a Natura 2000 kifizetésekből egyrészt az e rendelkezés értelmében vett „Natura 2000 mezőgazdasági területeket”, beleértve ebben az esetben az ilyen területek részét képező tőzeglápok is, másrészt pedig az 1305/2013 rendelet 2. cikkének (2) bekezdésével összhangban a Natura 2000 területeken található azon tőzeglápok, amelyek főszabály szerint az „erdő” e rendelet 2. cikke (1) bekezdésének r) pontja értelmében vett fogalma, illetve a „Natura 2000 erdőterületek” említett rendelet 30. cikke (6) bekezdésének a) pontja értelmében vett fogalma alá tartoznak. Ezen utóbbi rendelkezést emellett úgy kell értelmezni, hogy az lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy az ilyen kifizetések folyósítását az adott esetben tőzeglápok is magukban foglaló Natura 2000 erdőterületek vonatkozásában azokra a helyzetekre korlátozzák, amelyekben a „Natura 2000 területként” való kijelölésük azzal a hatással jár, hogy e területeken megakadályozza egy adott gazdasági tevékenység, többek között az erdészeti tevékenység folytatását.

Az ötödik kérdésről

- 49 Ötödik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy az 1305/2013 rendelet 30. cikkének a Charta 17. cikkével összefüggésben értelmezett (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy Natura 2000 kifizetést kell nyújtani az e hálózathoz tartozó tőzegláp tulajdonosának azon az alapon, hogy e tőzeglápon korlátozták egy gazdasági tevékenység gyakorlását, így különösen megtiltották a tőzegáfonya-ültevények ilyen területen való telepítését, a tulajdonos pedig az érintett ingatlan megszerzésének időpontjában tudomással bírt e korlátozás meglétéről.

A Bíróság hatásköréről

- 50 A Bizottság arra hivatkozik, hogy a Bíróság nem rendelkezik hatáskörrel az ötödik kérdés megválaszolására. Állítása szerint az 1305/2013 rendelet 30. cikke nem keletkeztet semmilyen kötelezettséget vagy ígéretet a Natura 2000 hálózatra tartozó ingatlanok használatát érintő korlátozások miatt a természetes személyek számára nyújtandó kártalanítást illetően, és az uniós jog nem ismeri el általános jelleggel egy olyan általános elv fennállását, amely minden körülmények között, azaz a Natura 2000 alapján előírt e korlátozások mindegyike esetében előírná a kártalanítás nyújtását. A Bizottság úgy véli, hogy a jelen ügyben a Bíróság által a 2014. május 22-i Érsekcsanádi Mezőgazdasági ítéletben (C-56/13, EU:C:2014:352) elfogadotthoz hasonló megoldásnak kell érvényesülnie, amennyiben ezen ítéletben a Bíróság lényegében kimondta, hogy mivel az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben szóban forgó kártalanítási kötelezettség nem az uniós jogon, hanem a nemzeti jogszabályokon alapult, nem rendelkezett hatáskörrel egy ilyen nemzeti jogszabályoknak a Chartában biztosított hatékony jogorvoslathoz és tulajdonhoz való jogra, valamint a vállalkozás szabadságára tekintettel való vizsgálatára.
- 51 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a tagállamok eljárását illetően a Charta alkalmazási körét a Charta 51. cikkének (1) bekezdése határozza meg, amelynek értelmében a Charta rendelkezéseinek a tagállamok csak annyiban címzettjei, amennyiben az Unió jogát hajtják végre (2017. június 13-i Florescu és társai ítélet, C-258/14, EU:C:2017:448, 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 52 Márpedig a tagállamok a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében az uniós jogot hajtják végre, amikor az élőhelyvédelmi irányelv követelményeinek megfelelően megteszik a megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy biztosítsák a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állat- és növényfajok kedvező védeltségi állapotának fenntartását vagy helyreállítását, valamint különösen, hogy a különleges természetmegőrzési területeken megakadályozzák a természetes élőhelyek károsodását.
- 53 Az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének (2) bekezdése ugyanis úgy rendelkezik, hogy a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket a különleges természetmegőrzési területeken található olyan természetes élőhelytípusok és fajok élőhelyei károsodásának, valamint olyan fajok megzavarásának megakadályozására, amelyek céljára az egyes területeket kijelölték, amennyiben a zavarás mértéke ezen irányelv céljaira tekintettel jelentős hatással lehet.
- 54 Egyébiránt a madárvédelmi és az élőhelyvédelmi irányelvben említett intézkedések tagállamok általi átültetése és végrehajtása elkerülhetetlenül következményekkel jár azon személyek tulajdonhoz való jogát illetően, akik a szóban forgó területeken található ingatlanok tulajdonosai, mivel e személyek legalábbis ezen ingatlanok használatának korlátozását szenvedik el.
- 55 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a tagállamok a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében az uniós jogot hajtják végre, amikor az 1305/2013 rendelet 30. cikkének (1) bekezdése alapján a Natura 2000 kifizetéseket és a víz-keretirányelv alapján járó kifizetéseket nyújtó rendszereket alakítanak ki. A jelen ügyben végeredményben amiatt is alkalmazni kell az uniós jog általános elveit, hogy az uniós jog végrehajtásáról van szó, amint arra a jelen ítélet 43. pontja már emlékeztetett.
- 56 Ezenkívül az 1305/2013 rendelet 6. cikkének (1) bekezdéséből és 10. cikkéből az következik, hogy az EMVA a tagállamok Bizottság által jóváhagyott vidékfejlesztési programjain keresztül működik a tagállamokban.

- 57 Igaz, hogy – amint az a jelen ítélet 40. pontjából kitűnik – az 1305/2013 rendelet 30. cikkének (1) bekezdése mérlegelési mozgásteret biztosít a tagállamok számára a meghozandó intézkedések meghatározása terén. Ugyanakkor, ha a tagállam a valamely uniós jogi aktus által számára biztosított mérlegelési jogkör keretében intézkedéseket fogad el, úgy kell tekinteni, hogy a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében e jogot hajtja végre (lásd ebben az értelemben: 2017. június 13-i Florescu és társai ítélet, C-258/14, EU:C:2017:448, 48. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 58 Az a pusztán tény, hogy az 1305/2013 rendelet nem kötelezi a tagállamokat kártalanítási rendszer előírására, nem értelmezhető akként, hogy a Charta 17. cikke ne lenne alkalmazható (lásd analógia útján: 2016. június 9-i Pesce és társai ítélet, C-78/16 és C-79/16, EU:C:2016:428, 86. pont).
- 59 Ebből következik, hogy a Charta 17. cikke alkalmazandó az alapjogvitára, következésképpen a Bíróság hatáskörrel rendelkezik az ötödik kérdés megválaszolására.

Az ügy érdeméről

- 60 Mindenekelőtt rá kell mutatni arra, hogy a Charta 17. cikkének szövegéből kitűnik, hogy az kizárólag a tulajdontól való megfosztás, például kisajátítás esetén biztosít kifejezetten kártalanításhoz való jogot, és a jelen ügyben nyilvánvalóan nem ez a helyzet.
- 61 E tekintetben többek között különbséget kell tenni az alapeljárás, illetve a 2016. június 9-i Pesce és társai ítélet (C-78/16 és C-79/16, EU:C:2016:428) alapjául szolgáló ügyek között, amennyiben ez utóbbiak a fák, nevezetesen az olajfák módszeres kivágására és következésképpen az ezen olajfák tulajdonjogától való megfosztásra mint olyanra vonatkoztak. A jelen ügyben a tűzegafonya-ültetvények Natura 2000 hálózathoz tartozó területen való telepítésének tilalma nem az e terület tulajdonjogától való megfosztást, hanem a használatának korlátozását képezi, amely használatot a Charta 17. cikke (1) bekezdésének harmadik mondatában előírtakkal összhangban az általános érdek által szükségessé tett mértékben, törvénnyel lehet szabályozni.
- 62 A tulajdonhoz való jog gyakorlásának ily módon alkalmazható korlátozásait illetően egyébiránt emlékeztetni kell arra, hogy a Charta 17. cikkében biztosított tulajdonhoz való jog nem abszolút jog, és annak gyakorlását az Unió által kitűzött általános érdekű célok korlátozhatják (2016. szeptember 20-i Ledra Advertising és társai kontra Bizottság és EKB ítélet, C-8/15 P–C-10/15 P, EU:C:2016:701, 69. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 63 Így a Charta 52. cikkének (1) bekezdéséből kitűnik, hogy a tulajdonhoz való jog gyakorlása korlátozható, amennyiben ezek a korlátozások ténylegesen az elérni kívánt általános érdekű célkitűzéseket szolgálják, és nem járnak az elérni kívánt cél tekintetében olyan aránytalan és elviselhetetlen beavatkozással, amely magának az így biztosított jognak a lényegét sértene (2016. szeptember 20-i Ledra Advertising és társai kontra Bizottság és EKB ítélet, C-8/15 P–C-10/15 P, EU:C:2016:701, 70. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 64 Márpedig egyrészt a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy a környezetvédelem e közérdekű célok között szerepel (lásd ebben az értelemben: 2010. március 9-i ERG és társai ítélet, C-379/08 és C-380/08, EU:C:2010:127, 81. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). A környezetvédelem tehát alkalmas a tulajdonhoz való jog gyakorlása korlátozásának igazolására (2013. január 15-i Križan és társai ítélet, C-416/10, EU:C:2013:8, 114. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 65 Másrészt nem tűnik ki, hogy az alapeljárásban szereplő intézkedésekhez hasonló, a madárvédelmi és az élőhelyvédelmi irányelv alapján a természet és a környezet védelme céljából elfogadott olyan intézkedések, amelyek az ekként védett környezeti érdekek sérelmének megakadályozása érdekében megtiltják a tőzegáfonya-ültetvények tőzeglápokon való telepítését, az érintett tulajdonosok kártalanításának hiányában aránytalan és megengedhetetlen beavatkozást jelentenének, amely sérti a tulajdonhoz való jog lényegét (lásd analógia útján: 2003. július 10-i Booker Aquaculture és Hydro Seafood ítélet, C-20/00 és C-64/00, EU:C:2003:397, 70. pont). A jelen ügyben annál is inkább ilyen következtetést kell levonni, hogy – amint az az előzetes döntéshozatalra utaló határozat megállapításaiból kitűnik – az említett tilalom, és ennél fogva a tulajdonhoz való jog gyakorlásának korlátozása már hatályban volt akkor, amikor a SâtiŇi-S megszerezte az alapügyben szóban forgó tőzeglápokot, így e társaságnak tudnia kellett e korlátozás fennállásáról.
- 66 Igaz ugyan, hogy a tagállamok adott esetben – feltéve, hogy az uniós jog tiszteletben tartása mellett járnak el – ajánlatosnak tarthatják azon parcellák tulajdonosainak részleges vagy teljes kártalanítását, amelyeket a madárvédelmi és az élőhelyvédelmi irányelv alapján elfogadott természetmegőrzési intézkedések érintenek, e megállapításból nem vezethető le az ilyen kártalanítás nyújtására vonatkozó uniós jogi kötelezettség megléte (lásd ebben az értelemben: 2003. július 10-i Booker Aquaculture és Hydro Seafood ítélet, C-20/00 és C-64/00, EU:C:2003:397, 85. pont).
- 67 A fentiekre tekintettel az ötödik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1305/2013 rendeletnek a Charta 17. cikkével összefüggésben értelmezett 30. cikkét úgy kell értelmezni, hogy nem kell Natura 2000 kifizetést nyújtani az e hálózathoz tartozó tőzegláp tulajdonosának azon az alapon, hogy e tőzeglápon korlátozták egy gazdasági tevékenység gyakorlását, így különösen megtiltották a tőzegáfonya-ültetvények ilyen területen való telepítését, a tulajdonos pedig az érintett ingatlan megszerzésének időpontjában tudomással bírt e korlátozás meglétéről.

A költségekről

- 68 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról és az 1698/2005/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1305/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 30. cikke (6) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy az főszabály szerint nem zárja ki a Natura 2000 kifizetésekből a tőzeglápokot, amennyiben azok a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv és a vadon élő madarak védelméről szóló, 2009. november 30-i 2009/147/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv alapján kijelölt Natura 2000 területeken találhatók, és a „mezőgazdasági terület”, illetve az „erdő” 1305/2013 rendelet 2. cikke (1) bekezdésének f), illetve r) pontja, vagy a 2. cikkének (2) bekezdése értelmében

vett fogalma alá tartoznak, és ily módon az említett rendelet 30. cikke (6) bekezdésének a) pontja értelmében vett „Natura 2000 mezőgazdasági és erdőterületként” részesülhetnek az említett 30. cikk (1) bekezdése szerinti kifizetésekben.

- 2) Az 1305/2013 rendelet 30. cikke (6) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy az lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy kizárják a Natura 2000 kifizetésekből egyrészt az e rendelkezés értelmében vett „Natura 2000 mezőgazdasági területeket”, beleértve ebben az esetben az ilyen területek részét képező tőzeglápokat is, másrészt pedig az 1305/2013 rendelet 2. cikkének (2) bekezdésével összhangban a Natura 2000 területeken található azon tőzeglápokat, amelyek főszabály szerint az „erdő” e rendelet 2. cikke (1) bekezdésének r) pontja értelmében vett fogalma, illetve a „Natura 2000 erdőterületek” említett rendelet 30. cikke (6) bekezdésének a) pontja értelmében vett fogalma alá tartoznak. Ezen utóbbi rendelkezést emellett úgy kell értelmezni, hogy az lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy az ilyen kifizetések folyósítását az adott esetben tőzeglápokat is magukban foglaló Natura 2000 erdőterületek vonatkozásában azokra a helyzetekre korlátozzák, amelyekben a „Natura 2000 területként” való kijelölésük azzal a hatással jár, hogy e területeken megakadályozza egy adott gazdasági tevékenység, többek között az erdészeti tevékenység folytatását.
- 3) Az 1305/2013 rendeletnek az Európai Unió Alapjogi Chartája 17. cikkével összefüggésben értelmezett 30. cikkét úgy kell értelmezni, hogy nem kell Natura 2000 kifizetést nyújtani az e hálózathoz tartozó tőzegláp tulajdonosának azon az alapon, hogy e tőzeglápon korlátozták egy gazdasági tevékenység gyakorlását, így különösen megtiltották a tőzegáfonya-ültevények ilyen területen való telepítését, a tulajdonos pedig az érintett ingatlan megszerzésének időpontjában tudomással bírt e korlátozás meglétéről.

Aláírások